

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen lapsiperheiden jaksamisen tukemisesta poikkeusoloissa

### Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pekka Aittakummun /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 179/2020 vp:

*Millaisin konkreettisin toimenpitein hallitus pyrkii vahvistamaan lapsiperheiden jaksamista ja hyvinvointia poikkeusoloissa ja sen jälkeen, jotta poikkeusolojen mahdollisesti aiheuttamat kielteiset seuraukset lapsiin, nuoriin ja perheisiin jäivät mahdollisimman pieniksi?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koronaviruspandemiassa on kyse vaikutuksiltaan erittäin laaja-alaisesta vaarallisesta tartuntataudista. Valtioneuvosto on ottanut valmiuslain nojalla käyttöön toimenpiteitä, joiden avulla turvataan väestön suojeleminen, yhteiskunnan toiminta, pandemiatilanteen hoito sekä välttämättömät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Kuntien on myös poikkeusoloissa turvattava asiakkaiden oikeus saada tarvitsemansa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä muu tuki siten, ettei kenenkään oikeus huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu.

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaiset lapsen oikeudet tulee turvata mahdollisimman täysimääräisesti myös poikkeusoloissa. Kaikessa viranomaistoiminnassa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Varhaiskasvatusta järjestetään kaikille perheille, joiden lasten hoitoa ei ole voitu järjestää muulla tavoin, ja perusopetuksessa opettajien tulee päivittäin seurata oppilaiden osallistumista opetukseen. Vaikka perusopetus järjestetään poikkeuksellisilla tavoilla, tavoitteena on, että oppilaat saavat tarvitsemansa tuen ja opiskelu etenee suunnitelmien mukaisesti kaikkien oppilaiden osalta. Sosiaali- ja terveystoimi sekä opetustoimi pyrkivät tiivistämään yhteistyötä erityistä tukea tarvitsevien lasten, nuorten ja perheiden löytämiseksi ja tukemiseksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon on tarjottava lapsille heidän tarvitsemansa hoiva ja huolenpito sekä suojattava heitä väkivallalta ja kaltoinkohtelulta.

Osaltaan myös kansalaisyhteiskunta osallistuu lasten ja lapsiperheiden tukemiseen. STM on avannut Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n kautta ylimääräisen avustushaun kansalaisjärjestöille. Lisärahoitusta kansalaisjärjestöille myönnetään koronatilanteen johdosta psykososiaalisen tuen ja kansalaisneuvonnan digitaalisten palveluiden laajentamiseen, sekä haastavassa elämäntilanteessa ja syrjäytymisriskissä olevien henkilöiden ja perheiden arjen auttamiseen.

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 179/2020 vp

Perheiden talouden turvaamiseksi valtioneuvosto suosittelee, että kunnat jättäisivät poikkeustilanteen vuoksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksut perimättä silloin, kun huoltajat vastaavat itse lapsensa hoidosta.

Hallitus on vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa päättänyt, että epidemian vuoksi palkatta töistä poissa oleva vanhempi voi hakea väliaikaista tukea. Päätetty uusi etuus on vähimmäismääräisen vanhempainpäivärahan (723,5 euroa kuukaudessa) suuruinen. Toimenpiteeseen ehdotetaan yhteensä 94 miljoonaa euroa. Tuki koskee tilanteita, joissa varhaiskasvatuksessa olevaa tai perusopetuksen lähiopetukseen myös poikkeusolojen aikana oikeutettua alle 10-vuotiasta lasta hoidetaan kotona vanhemman ollen samalla palkattomasti poissa ansiotyöstä. Lisäksi kuntien ja Kelan tulee huolehtia siitä, että toimeentuloa turvaavien etuuksien käsittelyyn osoitetaan riittävät voimavarat.

Julkisen talouden suunnitelmassa on varattu lapsien ja perheiden palvelujen kehittämiseen sekä Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman jatkoon 13 miljoonan euron rahoitus vuosille 2021–2022. Lisäksi välttämättömistä tukimuodoista esimerkiksi turvakotien toiminnan rahoitus nousee 24,6 miljoonaan euroon vuoteen 2022 mennessä.

Koronaepidemian leviämisen hidastamiseksi toteutetuilla rajoituksilla on kielteisiä vaikutuksia lasten ja nuorten oppimistuloksiin, hyvinvointiin ja yhdenvertaisuuteen. Yllä lueteltujen, jo toteutettujen toimien lisäksi hallitus toteuttaa laaja-alaisen toimenpideohjelman vaikutusten lieventämiseksi. Toimenpideohjelman määrärahat sisällytetään vuoden 2020 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen.

Helsingissä 9.4.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru